

PROJEKTO „BRILLIANT“ POSĖDŽIAI VARŠUVOJE

2016.03.01

2016 M. VASARIO 29 – KOVO 1 D. ĮVYKO BALTIJOS REGIONO BRANDUOLINĖS ENERGETIKOS MOKSLINIŲ TYRIMŲ PROJEKTO „BRILLIANT“ POSĖDŽIAI VARŠUVOJE

Vasario 29 – kovo 1 dienomis vyko ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos „Horizontas 2020“ projekto „BRILLIANT“ – „Baltijos regiono iniciatyva dėl ilgalaikių inovatyvių branduolinių technologijų“ (angl. *Baltic Region Initiative for Long Lasting Innovative Nuclear Technologies*) posėdžiai Varšuvoje (Lenkija).

Vasario 29 d. Lenkijos energetikos ministerijos patalpose vykusiamame posėdyje projektas BRILLIANT buvo pristatytas Lenkijos sprendimų priėmėjams ir mokslo institucijoms. Posėdį atidarė Lenkijos energetikos ministerijos sekretorius A. Piotrowski, kuris atkreipė dėmesį, kad Lenkija šiuo metu yra labiausiai nuo iškasamų anglių priklausanti valstybė pasaulyje, anglimi kūrenamų jėgainių emisijos neigiamai veikia gyventojų sveikatą, o branduolinė energetika gali ir turi vaidinti svarbų vaidmenį Lenkijos energetikoje.

Lenkijos energetikos ministerijos Branduolinės energetikos departamento direktorius Z. Kubacki apžvelgė parengtą ambicingą branduolinės energetikos plėtros programą ir pagrindė poreikį pereiti nuo energijos gamybos iš anglių prie kitų energijos išteklių. Z. Kubacki kalbėjo apie vykdomus paruošiamuosius darbus, skirtus parengti šalies ekonomiką, verslo kompanijas ir žmoniškuosius išteklius planuojamų naujų reaktorių statybai.

LEI direktorius dr. Sigitas Rimkevičius pristatė bendrą informaciją apie BRILLIANT projektą ir jame dalyvaujančias organizacijas. Prof. W. Gudowski iš KTH (Švedija) skaitė pranešimus apie branduolinės energetikos situaciją Švedijoje ir apie e-mokymo galimybes, kurios jau yra išnaudojamos šalyje. Prof. A. Chmielewski iš Lenkijos branduolinės chemijos ir technologijų instituto (Institute of Nuclear Chemistry and Technology)

apžvelgė branduolinės energetikos privalumus ir atkreipė dėmesį į poreikį šalyje turėti efektyvias techninės paramos organizacijas, kurios galėtų patarti atsakingoms priežiūros institucijoms branduolinės ir radiacinės saugos klausimais. UAB „VAE SPB“ Licencijavimo skyriaus vadovas G. Klevinskas pristatė Visagino AE projekto eigą. E. Urbonavičius skaitė Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI) viršininko pavaduotojo branduolinei saugai S. Šlepavičiaus parengtą pranešimą apie naujos AE saugos reguliavimo sistemą Lietuvoje ir pasirengimą naujos AE statybai.

Kovo 1 d. vykusių projekto Tarybos ir Valdymo posėdžių metu pristatytas darbų progressas ir artimiausi ateities planai, išsamiai aptarta kiekvieno darbų paketo vykdymo eiga, efektyvios projekto vykdytojų komunikacijos klausimai.

LEI DELEGACIJA Į LENKIJOS ENERGETIKOS INSTITUTĄ

2016.03.01

2016 M. KOVO 1 D. LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO DELEGACIJA LANKĖSI LENKIJOS ENERGETIKOS INSTITUTE

Kovo 1 d. Lietuvos energetikos instituto (LEI) delegacija dalyvavo dalykiniame susitikime su Energetikos instituto (lenk. *Instytut Energetyki*), esančio Varšuvoje, direkcijos ir mokslinių padalinių atstovais. Skaityti pranešimai apie abiejų institutų struktūrą, mokslines tiriamąsias kryptis, laboratorijas, aptartos galimos bendradarbiavimo sritys.

Kadangi abu institutai dirba artimomis, su

energetika susijusiomis, tematikomis, nutarta ieškoti bendrų sąlyčio taškų dalyvaujant tarptautinių programų kvietimuose (EUREKA, kt.).

Lenkijos energetikos institutas yra Europos Energetikos Tyrimų Aljanso (EERA) narys, dalyvaujantis daugelyje programų ir programių, susijusių su vėjo, bioenergetikos, kuro elementų, kt. tyrimais. Lietuvos energetikos institutas taip pat siekia įsitraukti į EERA aljansą.

LEI PASIRAŠĖ BENDRADARBIAVIMO SUTARTĮ SU VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETU

2016.03.02

INSTITUCIJOS SIEKIA GLAUCESNIO TARPUSAVIO BENDRADARBIAVIMO MOKSLO, INOVACIJŲ, STUDIJŲ PROCESO IR KITOSE ABIPUSIAI NAUDINGOSE SRITYSE.

Kovo 02 d. Lietuvos energetikos institutas ir Vytauto Didžiojo universitetas pasirašė bendradarbiavimo sutartį siekdami aktyviau skatinti tarpusavio bendradarbiavimą mokslo, inovacijų, studijų proceso ir kitose abipusiai naudingose srityse.

Lietuvos energetikos institutą ir Vytauto

Didžiojo universitetą ilgą laiką sieja ryšiai. Greta Vileikos g. esančiame VDU Gamtos mokslų ir Informatikos fakultetų pastate (VDU II-ieji rūmai) dalis dirbančių mokslininkų yra įsidarbinę ir Lietuvos energetikos institute. Ne vienas VDU studentas, atėjęs į LEI, yra tapęs mokslų daktaru. Lietuvos energetikos institutas VDU studentams siūlo pratęs-

ti mokslus energetikos technologijų srityse.

„Manau, puikiai vieni kitus papildome ir dar ilgai bendradarbiausime“, – institucijų bendradarbiavimu džiaugėsi LEI direktorius Sigitas Rimkevičius.

„institutą su universitetu ryšiai sieja jau seniai“,
– VDU rektorius Juozas Augutis.

INSTITUTAS – KTU „KARJEROS DIENOSE 2016“

2016.03.01

2016 M. KOVO 1 D. VYKUSIOJE KARJEROS KONTAKTŲ MUGĖJE KTU „KARJEROS DIENOS 2016“

LIETUOVOS ENERGETIKOS INSTITUTO ATSTOVAI PRISTATĖ DARBO, PRAKTIKOS BEI STUDIJŲ GALIMYBES INSTITUTE.

Karjeros kontaktų mugėje KTU „Karjeros dienos 2016“, vykusioje 2016 m. kovo 1 d., LEI atstovų komanda lankytojams pristatė akademines karjeros, darbo, studijų, stažuotčių ir praktikos galimybes institute.

KTU „Karjeros dienos 2016“ – tai didžiausia Baltijos šalyse karjeros kontaktų mugė,

tūkstančių jaunų žmonių ir karjeros profesionalų susitikimo vieta, proga pasidalinti požiūriais ir patirtimi. Šiemet renginys vyko Žalgirio arenoje.

Lietuvos energetikos instituto stendas sulaukė daug taikomosios fizikos, elektros inžinerijos, terminės inžinerijos, atsinaujinančiųjų energetikos išteklių studijų kryp-

čių studentų dėmesio.

Didžiausio studentų susidomėjimo sulaukė Degimo procesų laboratorija, kvietusi praktiką atlikti ir bakalauro studijų studentus. Itin džiaugiamės dideliu mus aplankiusių pirmųjų kursų studentų noru ateityje tęsti studijas, kuo anksčiau įgyti darbo patirties, susidomėjimu tyrėjo karjeros galimybėmis.

SVEČIŲ IŠ JAPONIJOS VIZITAS

2016.03.16

2016 M. KOVO 16 D. LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTE LANKĖSI SVEČIAI IŠ TOKIJO TECHNOLOGIJOS INSTITUTO

Kovo 16 d. Lietuvos energetikos institute lankėsi svečiai iš **Tokijo technologijos instituto** („Tokyo Tech“ – Tokyo Institute of Technology):

Doc. dr. Hiroshi Sagara (Tokyo Tech Branduolinių reaktorių tyrimų laboratorija, Branduolinės inžinerijos katedra);

Kota Kawai, Tokyo Tech Branduolinės inžinerijos katedros doktorantas. Interesų laukai: Radioaktyvių atliekų valdymas, perdirbimas, geologinis saugojimas;

Michal Cibula, Tokyo Tech Branduolinės inžinerijos katedros magistrantas. Interesų laukai: metalų atskyrimas, panaudoto branduolinio kuro perdirbimas.

Vizito metu svečiai supažindinti su Lietuvos energetikos instituto veikla, Nacionalinio atviros prieigos Ateities energetikos technologijų mokslo centro infrastruktūra.

Išsamiau papasakota apie Lietuvos energetikos instituto Branduolinių įrenginių saugos ir Branduolinės inžinerijos problemų laboratorijų atliekamus darbus ir tyrimus.

Svečiai domėjosi RBMK tipo reaktorių panaudoto kuro savybėmis, Lietuvoje veikiančiais radioaktyviųjų atliekų atliekynais, Branduolinės inžinerijos problemų laboratorijos sukurtos programinės įrangos DECRAID galimybėmis, teiravosi kokie yra Lietuvoje sukaupto panaudoto branduolinio kuro ir kitų radioaktyviųjų atliekų kiekiai.

KIC INNOENERGY ATSTOVŲ VIZITAS

2016.03.22

2016 M. KOVO 22 D. INSTITUTE SVEČIAVOSI TVARIOS ENERGETIKOS IR PLĖTROS SUSIVIENIJIMO „KIC INNOENERGY“ ATSTOVAI

Lietuvos energetikos institute, 2016 m. kovo 22 d., svečiavosi KIC InnoEnergy atstovai: **Christo Ballinow** (Business Development Director North America, CEE & Middle East) ir **Michael Kraszewski** (Business Creation Projects Manager).

Svečiams pristatytas pranešimas apie LEI Nacionalinį atviros prieigos ateities energetikos technologijų mokslo centrą ir jo pasiekimus. Degimo procesų laboratorijos vadovas **dr. Nerijus Striūgas** skaitė pranešimą „Inovatyvi terminio skaidymo technologija ir jos taikymas vandens nuotėkų dumblo utilizavimui“, o doktorantė

Neringa Radziukynienė – „Koordinuotas įtampos ir reaktyviosios galios reguliavimas įvairiose tinklo vietose“.

Svečius domino potencialūs verslo partneriai ir siekiai komercializuoti pateiktas idėjas, pažadėjo pasidalinti Europos verslo partnerių, diegusių panašias technologijas, kontaktais. Vizito pabaigoje svečiai apžiūrėjo vandenvals dumblo utilizavimo technologinę liniją.

KIC InnoEnergy – glaudžiai susijusių ir ilgą bendradarbiavimo patirtį turinčių Europos mokslo, tyrimų ir pramonės sričių partnerių susivienijimas, kurio tikslas – skatinti inovacijas, verslumą ir mokymus tvarios energetikos (angl. *sustainable energy*) kryptyje. Susivienijimas vykdo Europos šalių tvarios energetikos verslo skatinimo iniciatyvą KIC InnoEnergy Highway (angl. *European Sustainable Business Accelerator*), kuria siekiama padėti šioje srityje besikuriančioms startuoliams (angl. *startup*).

SUSITIKIMAS SU UAB „NEP PIPE“ ATSTOVAIS

2016.03.25

2016 M. KOVO 25 D. LEI JVKO INSTITUTO EKSPERTŲ IR UAB „NEP PIPE“ SUSITIKIMAS, KURIO METU APTARTAS BENDRADARBIAVIMAS MODERNIZUOJANT ŠILUMOS PERDAVIMO TINKLUS.

Susitikime dalyvavo UAB „NEP Pipe“ direktorius Antanas Jankauskas ir komercijos direktorius Aurimas Tranza, KTU Prof. Vytautas Deksnys ir LEI Medžiagų tyrimų ir bandymų bei Branduolinių įrenginių saugos laboratorijų vadovai ir darbuotojai. Susitikime buvo pasidalinta

patirtimi renovuojant senuosius šilumos tinklų vamzdynus naujais pramoniniu būdu putų poliuretano izoliuotais vamzdžiais, bei aptartas bendradarbiavimas senųjų ir naujai įdiegtųjų vamzdynų eksploatacinių parametrų stebėsenos sistemų tobulinimo klausimais.

BRANDUOLINIŲ ĮRENGINIŲ SAUGOS LABORATORIJOS TYRĖJAI DR. TADAS KALIATKA IR DOKTORANTAS AUDRIUS GRAŽEVIČIUS DALIJASI STAŽUOČIŲ JAPONIJOJE IR VOKIETIJOJE ĮSPŪDŽIAIS.

Tyrėjų mobilumas yra būtinas siekiant stiprinti jų mokslinį potencialą. Bendradarbiaudami mokslininkai dalijasi patirtimis ir taip jas išplečia. Dirbant drauge gimsta naujos idėjos, užmezgami ryšiai.

Jvairios mobilumo programos suteikia galimybes tyrėjams gauti finansavimą ir pristatyti savo darbus bei tobulinti žinias užsienyje. Galimybių ištis nemažai, o ir geografija labai plati, mokslininkai gali vykti net ir į tolimus mokslo centrus, ten dirbti, naudotis unikalia aparatu.

Lietuvos energetikos instituto Branduolinių įrenginių saugos laboratorijos tyrėjai dr. Tadas Kaliatka ir doktorantas Audrius Graževičius neseniai sugrįžo atlikę stažuotės užsienyje. **Tadas Kaliatka** laimėjo **Fukui regiono Tarptautinio žmogišųjų išteklių vystymo centro** įsteigtos Branduolinės energetikos tyrėjų ir doktorantų mobilumo programos konkursą stažuotės vietai termohidraulinės analizės ir branduolinių reaktorių saugos srityje, į kurią pretendavo per 20 kandidatų iš įvairių pasaulio šalių. Tadas stažavosi Tsurugos (Japonija) mieste įsikūrusiame **Fukui universiteto Branduolinės inžinerijos tyrimų institute** (angl. *Research Institute of Nuclear Engineering, University of Fukui – RINE-UF*), kur 6 mėnesius dirbo mokslininko tyrėjo darbą. Tado darbo tema – ABWR reaktorių termohidraulinė analizė. Darbą sudarė trys dalys: virimo

Fukui universiteto Branduolinės inžinerijos tyrimų institutas

križės ABWR kuro rinklės tyrimas, Visiško elektros energijos savoms reikmėms netekimo avarijos tyrimas ABWR tipo reaktoriuje ir pasyvios, oru aušinamos, sistemos modeliavimas.

„Mano stažuotės metu buvome 7 užsieniečiai. Iš Europos buvau tik aš vienas. Susibendrauti nėra lengva, nes žmonių kiek kitoks požiūris į pasaulį, idėjos kitokios. Nori nenori jautiesi kiek atskirtas kultūrinių skirtumų. Miestelis mažas, retas kuris šneka angliškai, tad parduotuvėje teko išmokti susišnekėti japoniškai, tačiau japonai labai mandagūs žmonės, tad didelių sunkumų nekilo.

Vykau jau kaip tyrėjas, nebe studentas, turiu šeimą, vaikų. Palikti šeimą yra nелеgva. Realybė ta, kad nors aš iš Lietuvos išvažiavau, tačiau darbai nukeliavo kartu su manimi. Vis tiek esi įsipareigojęs projektuose ir visur kitur, turi ir rengti ataskaitas ir atlikti tyrimus, numatyti straipsnių planai, kuriuos reikia įgyvendinti. Būdavo dienų kai dirbdavau 12-13 val., stengiausi nudirbti darbus išnaudodamas laiką, kurio paprastai lieka mažiau šeimoje. Tačiau pavyko ir šiek tiek pakeliauti. Kartu su kolegomis aplankėme Kyoto, Nagojos, Kanazavos, Fukui ir Širakavos miestus, organizavomės ekspedicijas pėsčiomis po Tateyama, Saiko, Nosaka kalnus.“ – stažuotės Japonijoje įspūdžiais dalijosi dr. Tadas Kaliatka.

LEI Branduolinių įrenginių saugos laboratorijos doktorantas **Audrius Graževičius** sugrįžo po 6 savaičių stažuotės Vokietijoje. Audrius sėkmingai pasinaudojo II ir III kartos reaktorių branduolinių technologijų plėtros ir tyrimų organizacijos NUGENIA 2015 m. įsteigtos programos „NUGENIA PLUS FP7“ suteikiamomis mobilumo stipendijų galimy-

bėmis. Šia programa siekiama suteikti mokslininkams galimybę apsilankyti NUGENIA asociacijos šalių tyrimų institucijose, susipažinti su jose esančia infrastruktūra.

Stažuotė vyko prie Miuncheno esančiame miestelyje Garchinge įsikūrusiame Branduolinių tyrimų centre **Global Research for Safety (GRS)** – tai valstybinė įstaiga, atliekanti įvairius tyrimus susijusius su branduoline sauga, radioaktyvių atliekų tvarkymu ir kt. Stažuotės metu Audriaus atlikto darbo tema – „Panaudoto branduolinio kuro saugojimo baseino termohidraulinė analizė, naudojant trimačius skaitinius programų paketus ANSYS-CFX“.

Tai jau ne pirmą tokia Audriaus išvyka:

„Informacijos ieškau internete, taip pat mano laboratorijos, doktorantūros vadovai iniciatyviai perduoda informaciją apie naujas galimybes. Aktyvus dalyvavimas mobilumo programose daugiausiai priklauso nuo paties tyrėjo iniciatyvos.“ – sako Audrius.

„Anksčiau teko vykti į savaitės trukmės komandiruotę Radiacinės saugos centre Stokholme. Miunchene, tame pačiame centre jau esu buvęs anksčiau – 3 savaites, dabar 6 savaičių stažuotėje, o balandį vyksiu 4 dienoms į Paryžių, kur vyks baigiamieji mokymai pagal Europos komisijos direktorato energetikai **DG ENER** mobilumo ir mokymų programą, kurioje dalyvauju. Smagu išvažiuoti, pamatyti kitą kultūrą, architektūrą, žmones. Išplėsti akiratį ne tik mokslo srityje, bet ir gyvenime.“ – sėkmingai patirtimi ir plačiomis mobilumo galimybėmis džiaugėsi LEI doktorantas.

SVEIKINAME

2016.03.22

2016.03.18

TOMĄ IEŠMANTĄ IR MANTĄ LANDAUSKĄ APGYNUSIUS DAKTARO DISERTACIJAS

Sveikiname Lietuvos energetikos instituto Branduolinių įrenginių saugos laboratorijos j. m. d. **Tomą Jeřmantą**, 2016 m. kovo 22 d. apgynusį daktaro disertaciją tema „Energetikos tinklų patikimumo tyrimas esant neapibrėžtiems ir nuo laiko priklausomiems duomenims“ (technologijos mokslai, energetika ir termoinžinerija – 06T).

Sveikiname Lietuvos energetikos instituto Sistemų valdymo ir automatizavimo laboratorijos j. m. d. **Mantą Landauską**, 2016 m. kovo 18 d. Kauno technologijos universitete apgynusį daktaro disertaciją „H-rangų taikymai netiesinių sistemų ir chaoso tyrimuose“ (fiziniai mokslai, informatika – 09P).